

IZHAJA VSAK DAN

Štali ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 6. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih bokakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.)

CELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 balone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. omarice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Platljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 220, za pol leta Kren 110. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije se pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Glogarjeva Galati 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsortij lista „Edinost“. — Nastanila Tekarna „Edinost“. Vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Glogarjeva Galati 20. Poštino-hranilni račun št. 841-652. TELFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Stališče vojnega ministra viteza Auffenberga neomajano.

BUDIMPEŠTA 3. (Izv.) „Budapester Presse“ poroča z Dunaja, da so časopisne vesti, katere trdijo, da je stališče vojnega ministra vit. Auffenberga vsled očividnega njegovega neuspeha v delegacijah zelo omajano, popolnoma brez vsake podlage.

Vojni minister viteza Auffenberg je svoj delegacijski ekspozice koncipiral v popolnem soglasju z ministrom zunanjih zadev grofom Aehrenthalom ter obema ministrskima predsednikoma grofom Stürgkhom in grofom Khuen-Hedervaryjem. Če je pri celi stvari kaj čudnega, bi moglo biti edino le to, da so vsi trije ministri, ki so izrecno odobrili Auffenbergov ekspozice, proti napadom na vojnega ministra v delegacijah niso poudarjali svoje solidarnosti z vojnimi ministrom v toliki meri, kakor bi bilo potrebno.

Vojni minister vit. Auffenberg je takoj po delegacijskem zasedanju poročal cesarju in prestolonasledniku nadvojvodi Francu Ferdinandu o celi stvari in je dobil pri teh dveh gotovo najmerodajnejših osebah popolno zadoščenje. Stališče vojnega ministra viteza Auffenberga je potemtakem trdnjše sedaj, kakor je bilo tedaj poprej.

Gališki deželni zbor.

LVOV 3. (Izv.) Gališki deželni zbor se sestane dne 11. januarja in bo pred vsem razpravljaj o deželnem proračunu za l. 1912.

Komisija za reformo gališkega deželnega volilnega reda bo navzlic izstopa Malorusov nadaljevala svoja posvetovanja. Poljaki nameravajo vzlic izstopu Malorusov, priznati Malorusom nekatere pravice v smislu maloruskih zahtev. Pred vsem jim hočejo dati nekaj mandatov več. Dosedaj so jim namreč ponujali eden mandat več kakor eno četrtino vseh poslanskih mandatov. Obenem hočejo napraviti Malorusom tudi nekaj koncesij na šolskem in gospodarskem polju. Malorusi pa groze vzlic temu z obstrukcijo v gališkem deželnem zboru. Položaj je torej še vedno zelo kritičen.

Afera z dvojezičnim cesarskim orlom.

TRUTNOV (Češko) 3. (Izv.) Okrajno glavarstvo v Trutnovem na severnem Češkem je nameščeno v mestni občinski hiši. Kakor znano, je mestna občina trutnovska v rokah najzagrizenejših nemških nacionalistov. Okrajno glavarstvo je imelo v oznako svojih uradnih prostorov izobešenega cesarskega orla z dvojezičnim, nemško-češkim nap.

Nemška mestna občina je z ozirom na ta dvojezični napis zahtevala od okrajnega glavarstva, da naj odstrani cesarskega orla z dvojezičnim napisom in ga nadomesti s takim, ki bo imel samo nemški napis. Okr. glavarstvo pa se tej zahtevi ni uklonilo, nakar je občina ponudila dala sneti cesarskega orla z dvojezičnim napisom. Okrajno glavarstvo je dalo vsled tega namestiti novega orla zopet z dvojezičnim napisom, a občina je vsled tega tožila okr. glavarstvo zaradi motenja posesti, pa je propadla s svojo tožbo, in na mestni občinski hiši je zopet pritrjen cesarski orel z dvojezičnim, nemško-češkim napisom.

PODLISTEK

Jug.

Historičen roman. — Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V.

V mestu samem je istofako soparno; nekdanja živahna glasnost se je umaknila tihi resničnosti; in da si morda še včeraj ni bilo nikogar, ki bi si ne bil želel boja na življenje in smrt s Turkom, vendar je vladala v teh smetih množicah ljudij, ki so se gnetli krog braljevske palače, skoro grobna tišina. Nehoté so se vsakemu stiskale prsi vspricho važnosti najbližnje ure, o kateri se je že sinoči kakor blisk razširila vest po mestu.

Kralj je strogo prepovedal, naj nikogar, izven Modruškega škofa, ne puščaj o njemu; le z zvijačo in silo je prodrla Vojakcija do njega.

„Na krivem potu se nahaja otrok, ki se boji pogleda svoje matere,“ je ogovorila s karajočim glasom kralja, ki ji je v zadregi hitel nasproti.

„Mati, jaz —“ se je hotel izgovarjati. „Ti si se torej že odločil za odgovor turškemu odposlancu,“ je začela po kratkem molku s strogim, svarečim glasom, „in vsled tega, da se izogibješ celo mene, svoje matere, vem, da si zavrgel moj nasvet, ki sta mi ga ljubezen do tebe in moja previdnost

Cela zadeva pa je imela neljube posledice za okrajnega glavarja Josipa Schöpferra. Okrajni glavar je namreč držal z nemškim občinskim zastopom in je šele tedaj nastopil proti občini, ko je dobil za to direktno poziv od namestništva v Pragi. Okr. glavar Schöpferr je za kazen za svojo malomarnost v tej zadevi upokojen.

Ban Tomašič pod obtožbo.

ZAGREB 3. (Izv.) Starostni predsednik hrvatskega sabora Erazmo Barčić je izjavil napram nekemu časnikarju, da je popolnoma izključeno, da bi mogel delovati novoizvoljeni hrvatski sabor, ker bo verifikacijski odsek, v katerem bodo imele večino protivladne stranke, razveljavil vse mandate vladnih pristavev zaradi nepostavnosti, ki so se vršile pri njihovi izvolitvi.

Opozicija bo predlagala, da naj se postavi ban dr. Tomašič pod obtožbo, in kakor kažejo razmere v novem saboru, bo ta predlog sprejet. Nato bi se izvolil poseben odsek, ki bi razpravljaj o stvari in potem poročal saboru. Seveda pa je to le mogoče tedaj, ako ban dr. Tomašič ne doseže prej razpustitve novega sabora.

Z druge strani se zatrjuje, da ban dr. Tomašič v kratkem demisionira. Novi ban bi razpustil sabor in razpisal nove volitve.

Afera zadrskega pravoslavnega škofa dr. Milaša.

ZADER 3. (Izv.) Pravoslavni škof dr. Nikodem Milaš, ki je bil pred kratkim poklican na Dunaj, da se opraviči, zaradi znanih nerednosti v škofijski upravi, je bil prisiljen odstopiti in bo dobival 10.000 K penzije, od katere pa se mu bo ena tretjina odrgovala na račun njegovih upnikov. Z nekaterih strani se zatrjuje, da bo imenoma van za škofijski poseben upravitelj, dočim se pa z druge strani trdi, da bo novi škof, ki bo Dalmatinec, imenovan že tekom dveh mesecev.

Prevarane nade o potomstvu.

DUNAJ 3. Praški listi poročajo, da je nadvojvodinja Zita, ki se je nadejala, da je v blagoslovljenem stanju, po nesreči prišla ob nado, da se uresniči ta želja. Nadvojvodinja bo baje preživela zimo v Miramaru ali pa na Brionskih otokih. Komorno predstojništvo nadvojvode Karla Franca Josipa dementira vest, da bi bila nadvojvodinja Zita v drugem stanju.

Reorganizacija nemške krščansko-socialne stranke.

DUNAJ 3. (Izv.) Nemška krščansko-socialna stranka sklicuje na dan 6. januarja glavno strankino zborovanje, na katerem bo šlo pred vsem za sklepanje o novem strankinem statutu. O stvari bo poročal bivši trgovinski minister dr. Weisskirchner.

Najdena glava Aleksandra Karagjorgjevića.

BELIGRAD 3. Avstro-ogrski odposlanec pl. Ugron se je vrnil od svojega kratkega dopusta in je danes imenovan svoje vlade ministrskemu predsedniku Milovanoviću uradno naznanil, da je bila najdena glava kneza Aleksandra Karagjorgjevića in da je bila določena brezdomna njena istovetnost. O tej priliki je odposlanec izrazil tudi zadovoljstvo avstro-ogrskemu vladi na tej najdbi, ter istodobno naprosil ministrskega predsednika, naj o tem obvesti kralja Petra.

položili na jezik. Nesrečni sin! Ljubši ti je par mer zlata, nego prestol in krona. Nesrečna tudi jaz, tvoja mati, da sem porodila tebe, ki si z lastno roko prevrnil prestol Bosne, še zadnji ostanek nekdanjega močnega srbskega carstva; ki si vrgel svoj narod v sužnjost nevsmiljenega bisurmanstva. Vse je že izgubljeno! Bosna je poginila in tvoj narod, vzdihujoč v robstvu, razkropljen po vseh krajih otomanske države, se bo s kletvijo spominjal ne samo tebe, svojega uničitelja, marveč tudi mene, nesrečne tvoje dedice!“

In solze so ji udrle iz oči; kapljale so ji po licu, ki sta se ji tresli od notranjega ganotja.

Premagani vsled boli svoje matere, se je vrgel kralj pred njeni nogi ter je vskliknil, stiskaje ja k svojim ustam in prsim: „Ne tako, draga moja mati! Vse je prevarjeno, vse pripravljeno, da se zmaga ne izmakne tvojemu sinu! Ne omahne križ pred polmesečem, ampak zaviraj njegova zastava zmaganosno po srbskih selih in po državah zabalkanskih!“

Ojačilo se je srce matere pri izrazu nehljivne ljubezni sinu; njene solze so se posušile, vendar pa je zmajevala glavo nad njegovimi besedami. Ni mogla biti deležna njegove trdne nade.

„In s kom si se posvetoval o vojnih stvarih — z Radićem?“ je vprašala.

Bivši krajski deželni glavar zapustil Ljubljano.

LJUBLJANA 3. (Izv.) Danes popoldne ob polu 2. je odstopil deželni glavar Fr. pl. Šuklje odpotoval iz Ljubljane na svoje posestvo na Dolenjskem. Na kolodvoru so se poslovili od njega v imenu deželne vlade dvorni svetnik grof Chorinsky, deželni odbornik, pristaši SLS, poslanca dr. Krek in dr. Žitnik ter več deželnih uradnikov. Pl. Šuklje se je ob slovesu poljubil z dr. Krenom in dr. Lampetom. Pl. Šuklje baje ne misli več posezati v politično življenje.

Primankljaj v češkem deželnem proračunu.

PRAGA 3. (Izv.) Danes se je vršila seja češkega deželnega odbora, v kateri je bil predložen osnutek deželnega proračuna za leto 1912. Po tem osnutku bi znašal primankljaj za leto 1912. nad 30 mil. kron.

Strindbergova bolezen.

STOCKHOLM 3. (Izv.) Zdravstveno stanje pisatelja Avgusta Strindberga se je znatno poslabšalo in je skoraj pričakovati smrti.

Baron Lenard Bianchi Duca di Casalanza umrl.

GORICA 3. Danes je umrl, star 67 let, na svojem gradu v Rubljah baron Lenard Bianchi Duca di Casalanza. Umrl je bil dolga leta župan rubijsko-sovodenjske občine in je bil pravičen in naklonjen tudi Slovincem.

Razpis del pri belokranjski železnici.

LJUBLJANA 3. (Izv.) Uradni list „Lai-bacher-Zeitung“ priobčuje razpis zgradbe delne železniške proge Novomesto-Metlika nove železniške proge Novomesto-Metlika-kranjska deželna meja. S tem se torej začne zgradba železnice, ki bo vezala Kranjsko z Dalmacijo.

Bolgarski prestolonaslednik polnoleten.

SOFIJA 3. (Izv.) Dne 3. januarja po pravoslavnem koledarju dopolni bolgarski prestolonaslednik Boris svoje 18. leto in bo proglašen za polnoletnega. Ob tej priliki se bodo vršile v Sofiji in po vsem bolgarskem carstvu velike slavnosti. Sbranje dovoli ob proglatitvi polnoletnosti prestolonasledniku prvič apnazo.

Mdm. Curie nevarno obolela.

BEROLIN 3. (Izv.) Iz Pariza poročajo, da je znana raziskovalka na polju kemije gospa Curie nevarno obolela na vnetju črevesa in da bo morala biti operirana.

Preteča stavka železničarjev v Argentini.

BUENOS AIRES 3. (Agence Havas) Tu grozi stavka strojevodij in železniških delavcev, ker se železniške družbe branijo spoštiti pogoje slednjih. Poskus, da bi se doseglo sporazumljenje med strankama, je ponesrečil, ker so železničarji odklonili predloge za sporazum.

Boj s bolgarskimi četniki v Makedoniji.

SOLUN 3. Pri Halepu blizu Koprilijske je prišlo do boja z neko bolgarsko bando miriškega rodu, kateri pripisujejo zadnji železniški atentat pri Kopriliju. Po dvehurnem streljanju je četa pobegnila pustivši na bojišču pet mrtvih. Na turški strani je padel en vojak, dva sta bila pa ranjena.

„Saj veš, mati!“ je odgovoril kralj, ki se je zopet dvignil od tal, „da se je po svojem povratku, doznaviš za beg svoje ljube, zaklenil v svojo hišo, da ne pušča nikogar k sebi, in da celo proti meni, svojemu kralju, meče psovke in grožnje.“

„Potem pa vsaj počakaj s svojim odgovorom — je dejala Vojakcija hitro z razjasnjnim licem, ker ji je zasijala nova nada — „da se povrnem od Radića.“

„Kaj, mati!“ se je začudil kralj, „ti bi hotela?“

„Da, hočem biti tako drzna in pojdem k njemu,“ je rekla Vojakcija že odhajajoč, „kar se ni posrečilo nikomur, se posreči materinski ljubezni, ki ga prisili, da me posluša in da vrne zopet samega sebe svoji domovini in tebi.“

In odhitela je, ne da bi bila čakala njegove obljube, da počaka z odgovorom. „Ne vem, ne vem,“ se je zamislil kralj po njenem odhodu, „če ne bi storil bolje, ko bi sledil nasvetom svoje matere?“

Prihod Mladoturškega škofa je prepodil v trenutku vse njegove dvome.

„Odločeno je,“ je dejal v duhu, „naj se zgodi kar-koli, ne morem drugače!“

„No, kralj in sin!“ ga je ogovoril škof, „ali vstrajšaš tudi sedaj še pri svoji včerajšnji odločitvi?“

„Vstrajam!“ je odgovoril kralj s trdnim glasom. (Pride še.)

Francosko vohunstvo v Nemčiji.

VRATISLAVA 3. (Izv.) Tu se zatrjuje, da je bil oni učitelj francosčine, ki je pomagal pobegniti francoskemu stotniku Luxu, ki je bil zaradi vohunstva zaprt v kladski jetnišnici, danes aretiran v Frankensteinu.

Žrebanje.

DUNAJ 2. (Srečke za regulacijo Doline iz leta 1870.) Na današnjem žrebanju je glavni dobiček 120.000 K zadel št. 109.252, drugi dobiček K 48.000 št. 124.234, tretji dobiček K 20.000 št. 115.768.

DUNAJ 2. (Krajkovski srečke iz leta 1872.) Glavni dobiček 50.000 K je zadel št. 17.708: 6000 K št. 40.891. (Ljubljanske srečke iz leta 1879.) Glavni dobiček 50.000 K je zadel št. 57.989, 3000 K št. 601: nadalje so zadele večje dobitke naslednje srečke: 2000 K št. 31.979; po 1000 K št. 65.580, 22.237, 66.573, 46.096 in 34.315; po 600 K št. 36.062, 65.96, 40.271 in 58.346. Vse ostale izžrebane srečke (788) so zadele po 60 K. — (Kreditne srečke iz leta 1850.) Glavni dobiček 300.000 K je zadel ser. 812 št. 1, drugi dobiček ser. 3366 št. 7 in tretji ser. 3921 št. 33. — (Srečke Rdečega križa.) Glavni dobiček 60.000 K je zadel ser. 4013 št. 36.

(Brunsviske srečke). Glavni dobiček 45.000 mark je zadel ser. 5805 št. 49, 9000 mark ser. 7474 št. 48, 6000 mark ser. 5805 št. 23, 4800 mark ser. 4423 št. 40.

Položaj v Albaniji.

DUNAJ 3. „Reichspost“ javlja iz Skadra 29. t. m.: Vojaki, ki so se bili uprli minuli teden, so zmagali; iz tukajšnje garnizije je bilo odpuščenih nič manje ko 7000 vojakov, tako, da je ostalo tu samo še 3000 mož. Poveljnik je zato zahteval iz Carigada ojačenje, ker položaj ni posebno varen. Od odpuščenih vojakov se jih je 3000 že vrnilo domov preko Prizrenda in Tirana. Včeraj je lokalna oblast izročila Malisorom 14.000 turških funtov kot odškodnino za hiše, ki so jih požgali turški vojaki o priliki zadnje ustaje. Sedaj pa zahtevajo Malisor novih 60.000 turških funtov kot odškodnino za živino, ki jim je bila ukradena in živila, ki so jim bila uničena. Prebivalci Zadine, ki so se bili v zadnjih tednih uprli, so bili oproščeni davka, kakor so to zahtevali.

Novo turško ministerstvo.

CARIGRAD 2. (Ob 10. uri zvečer.) Ministerstvo je konečno sestavljeno. Imenovanje Dalaat beja ministrom za notranje stvari je bilo za trenutek odgodljeno in začasno prevzame to listnico pravosodni minister Memduh. Katoliški Sirec Ibrahim Shussa efendi pridržaj listnico pošte in brzojava. Bivši poljedelski minister Sinapijan, katoliški Armenec, prevzame listnico javnih del.

CARIGRAD 3. (Ob 7-30 zjutraj.) Novi kabinet je sestavljen skoraj popolnoma. Ministri vojne, mornarice, unanijih stvari, finance in vakufa pridržajo svoje listnice. Ker je Dalaat bej izjavil, da prevzame listnico za notranje stvari, je njegovo imenovanje zagotovljeno. Senator Aristidi paša je imenovan ministrom za poljedelstvo in trgovino. Mladoturški poslanec in bivši minister Emrulah je imenovan ministrom za javni pouk.

CARIGAD 3. (Izv.) Novo ministrstvo je pod predsedstvom velikega vezirja Sald-paše sedaj definitivno ustanovljeno. Kakor se zatrjuje v poučnih političnih krogih namerava opozicija začeti tudi sedaj oster boj proti onemu členu izpremenjene ustave, ki daje sultanu pravico, da sme v izrednih slučajih razpustiti državni zbor.

Sodi se, da novo ministrstvo ne bo v zbornici prodrla s tem svojim predlogom in da bo najbrž vsled tega zbornica razpuščena. Razmere v Turčiji so tako zamotane in nejasne, kakor že niso bile kmalu.

Rim 3. Kraljevska dvojica je vsprejela sinoči diplomatski zbor, ki jej je čestital povodom novega leta.

Vratislava 3. Danes zjutraj je v starosti 78 let umrl pesnik Feliks Dahn, prof. nemškega prava na tukajšnjem vseučilišču.

Petrograd 3. Car je sankcioniral zakonsko predlogo tičico se podražavljenja dunajsko-varšavske železnice, vsprejeto od državnega sveta in od dume.

Zagreb 3. Danes zjutraj je umrl predsednik zagrebskega sodišča Ivan Sibenik v starosti 77 let.

Italijansko-turška vojna

Novo leto v Tripolisu.

RIM 2. V Tripolisu nič novega. Sovražnik se je umaknil iz vasi Bir Selima, Bir Alkera in Bir Tobrosa. Za novo leto so čestitali konzuli, municipijske oblasti s tripolitanskim županom Hasuan pašo na čelu, več arabskih glavarjev itd.

Pred sklepom miru?

BEROLIN 2. „Voss. Ztg.“ javlja iz Carigrada, da se v mladoturških krogih uveljavlja želja po sklepu miru z Italijo. Oficialna pogajanja za sklep miru sicer še niso začela, vendar so že poznani pogoji, pod katerimi utegne biti možen sklep miru. Velike težave je tvorila italijanska izjava o aneksiji, vendar sodijo tu, da, ko bi Turčija odstopila pravo Tripolitanijsko, bi Italija priznala suvereniteto sultana v Cirenajki.

Mir med Italijo in Turčijo?

DUNAJ 3. (Izv.). Iz Carigrada prihajajo vesti, da se je nadejati, da se v najkrajšem času sklene mir med Italijo in Turčijo. V dunajskih merodajnih krogih se smatrajo te vesti za neaktualne. — Baje ni upati še na skorajšnji sklenitev miru z ozirom na sedanje stanje italijansko-turške vojne.

Uradno italijansko poročilo.

TRIPOLIS 2. (Ob 6.35 zvečer. Uradno.) Močne patrulje kavalarije so se pomaknile od Ainzare naprej proti jugu, ne da bi bile naletele na sovražnika.

Iz okupiranega pasa ne poročajo nič novega. Turki so arabskim oddelkom poverili posebno vojno službo, da preprečijo beg. Mnogo Arabcev in Turkov, ki so že popolnoma obupani in utrujeni, se hočejo udati.

TRIPOLIS 2. (10.55 zvečer. Uradno.) Torpedovka „Cigno“, ki vrši polizvedovalno službo na zapadni obali, je izstrelila 60 granat proti nekemu sovražnemu taboru pri Fatu Forva in povzročila beg mnogih oboroženih pešcev in jezdecov.

Italijanski glas o pogojih za sklep miru?

DUNAJ 3. Z ozirom na glasove o sklepu miru, prihajajočih iz Carigrada, doznajta „N. Fr. Presse“ od baje dobro informirane italijanske strani na Dunaju: Mi smo pripravljene skleniti mir, seveda le pod pogoji, ki odgovarjajo našemu ugledu in našim koristim. Mi pa ne podvzamemo inicijative za sklep miru. Stališče Italije je še vedno suvereniteta nad Tripolitanijsko in Cirenajko. O drugih turkah se bo moglo govoriti in mi smo pripravljene v največjo popustljivost. Financijelni položaj Italije je tak, da moremo še dolgo nadaljevati vojno. Naša bilanca je morda najugodnejša v celi Evropi.

Od turške strani se poroča „N. Fr. Presse“:

„Znano je, da hoče Said paša mir katerega bo pa težko doseči, ker gre mnenje obeh vojujočih se strank še preveč narazen.“

Bilanca na Kranjskem.

Nadaljujmo z bilanco o vseh in ne-vseh slovenske politike v minoletem letu! Včeraj smo govorili o Koroški, kjer se nam je pokazala bilanca skrajno nezadovoljivo, da — skoraj obupno.

Poglejmo danes na Kranjsko, v osrednjo pokrajino Slovenije, kjer naj bi bila glava in srce skupnemu narodno-političnemu snovanju naroda slovenskega. Vemo, da je to precej rizikantno početje — rizikantno namreč v tej smeri, da prinaša navadno precej neprijetne odzive in odmeve. In pri tem je čudno in za razpoloženje naših bratov na Kranjskem značilno: čim glasneje in rezkeje se oni bavijo — in to se dogaja ravno v zadnjih časih v posebno veliki meri — z našimi tržaškimi razmerami, z našimi vodilnimi osebami in z našo skozi in skozi baje „gnilo“ politiko, tem bolj se hudejejo oni, če se mi dotikamo njihovih razmer. Kolikokrat smo že morali čuti očitane, da blebetava in klepetava „Edinost“ hoče vse vedeti, da vsakomur usiljuje svoje neslane in solzarske nasvete, za katere je nihče ne vprašuje — da se vtiha v stvari, ki je nič ne brigajo itd. itd.

Taki so navadno odmevi iz Kranjske na vsako našo besedo sodb o strankarskih razmerah na Kranjskem — in skoro da si ne upamo gojiti nade, da bi bilo to pot kaj drugače.

Vendar nas vsa ta, ne ravno prijetna izkustva ne plašijo, da ne bi ob prestopu v novo leto pogledali tudi malo čez mejo v deželo Kranjsko. A hitro se moramo zavarovati proti domnevanju kakor da nas pri tem vodi kakšna animoznost, kako zlohotnost nasproti tej ali oni stranki.

Preko deželnih mej, ki so jih sovražniki Slovenstva potegnili med posamične odlomke malega našega naroda, se oziramo mi že zato, ker smo na stališču, da Slovenci ne smejo poznati in priznavati teh mej na snovanju in delu našega naroda za svojo bodočnost, za svojo narodno uveljavljanje in za svojo politično veljavo. Edino ta misel na skupnost je, ki nas vodi, ko govorimo o dogodkih na Kranjskem. Smešni bi bili in zasluzili bi najostreje zavrnitev, ako bi hoteli tej ali oni stranki usiljevati svoje nasvete glede notranje njene uredbe, ali pa je celo zamerljati borbo za svoje nazore, za uresničenje svojega programa. Saj bi s tem hoteli postavljati na glavo najelementarnejše pojme in načela političnega življenja.

Mi ne rekrimiramo proti strankarskemu in političnemu boju, ampak pred očmi nam je le način, forma teh bojev. In v tem pogledu je — moramo že povedati to kar naravnost — bilanca o minoletem letu glede Kranjske zelo žalostna in za slovensko skupnost nič manje vznemirljiva, nego ona na Koroškem. Res je sicer, da bratom na Kranjskem ne grozi — kakor grozi siroti na Koroškem — neposredno nevarnost za narodni obstanek. Ali Kranjska je naša osrednja pokrajina, je središče naroda, od kjer obmejni Slovenci opravičeno pričakujejo impulzov, vzbodbuj, dobrih izgledov — vsaj moralne zaslombe. Zato je razvoj političnega življenja na Kranjskem življenjskega pomena za ves narod.

In vsega tega ne dobivamo iz Kranjske — vsaj ne v toliki meri, kolikor bi smeli pričakovati od svojega središča, od srca in glave naroda. To je žalostna posledica zastupljenja med obema političnima strankama. Zlo ni v tem, da se obe stranki borita med seboj, pač pa v načinu, kakor se borita. Strankarsko življenje na Kranjskem je zastupljeno do dna in v vseh svojih žilah. To zastupljenje se je pokazalo v najodurnejših oblikah v nedavnem enodnevem zasedanju deželnega zbora kranjskega. Znaki so bili to popolne podivjanosti v medsebojnem življenju obeh glavnih slovenskih strank. Česa morejo pričakovati obmejni Slovenci od teh strank, ako jima medsebojni boj absorbira vse sile, tako, da jima ne preostaja nobenega smisla in nobene energije za stvari skupnosti, ki bi morale ostajati nad strankami in ki zahtevajo skupnih naporov za rešitev?

Videli smo, kako večina ne tajl opravičenosti takega predloga, a izjavlja vendar brezobzirno: proti smo, ker ste to predlagali vi! Videli smo, kako večina korporativno beži iz dvorane, ker niti poslušati noče govorov političnih drugomislejnikov; videli smo, kako hoče večina — in to je že višek strankarske zagriženosti — razveljavljati mandate političnih nasprotnikov, da-si ni nika-kega dvoma na veljavnosti volitve! To kaže, da je reka strankarske strasti prestopila že vsa obrežja dopustnih bojnih sredstev in da se po livadah razliva povodenj brezkonitosti in — anarhije.

Vemo, da se politični boji nikjer ne bijejo v glave-rokavicah in da stranke v ognju boja tudi drugod prekoračajo meje legitimnih sredstev. Ne tajimo, da tudi sredstva, ki jih je narodna napredna manjšina rabila temon bojev, niso bila vsikdar neoporečna. Menimo pa, da tudi to vračanje nemilega za nemilo mora imeti neke svoje skrajno mejo — tam vsaj, kjer začenja nevarnost za skupni organizem. In čim večja je stranka, čim bolj se zaveda svoje moči in trdnosti svoje pozicije, tem nujnejša je njena dolžnost do neke dostojanstvene umerjenosti.

Dogodki v onem enodnevem zasedanju deželnega zbora kranjskega pa so bili znakom, da je razmerje med obema strankama ravno v minoletem letu podivjalo do skrajnosti. To vznemirja nas obmejne Slovence tem bolj, ker ne moremo odklanjati bojzani, da po tem novem strupu, ki je pal v itak že zastupljeno kupo, ni nikake nade do tistega ublaženja form boja, da bi obmejni Slovenci mogli v doglednem času pričakovati tiste potrebne pomoči in zaslombe iz svojega središča.

Ni razveseljiva torej bilanca o političnem življenju na Kranjskem v letu 1911. Žalostna je ne samo za Kranjsko, ampak tudi za meje — za narodno skupnost! Govori nam, da so bratje na Kranjskem v ognju strasti pozabili, da je vendar še nekaj, kar je nad stranko: skupni interes celokupne domovine!

Kraljevi komisar na Hrvatskem?

Zagreb 2. jan.

Današnji uradni list objavlja sledeči komuniké: „Ban Tomašić se je danes povrnil z Dunaja, kjer je opetovano konferiral z ministrskim predsednikom grofom Khuen-Hedervaryem, o sedanjih razmerah na Hrvatskem, ter je bil pri ministru zunanjih stvari na dalje trajajočem obisku. Na dan sv. Silvestra ob eni uri popoldne je cesar sprejel bana v Schönbrunnu v daljši avdijenci. Cesar je vzel poročilo bana blagohotno na znanje, ter ga je milostno odpustil. Nadejamo se, da nam bo v kratkem možno objaviti definitivne sklepe.“ — Slednji stavek uradnega naznanila daje povoda za razna tolmačenja in ugibanja in zdi se, da se potrjuje vest, da mislijo poskusiti z imenovanjem kraljevega komisarja na Hrvatskem. Na drugi strani pa sodijo, da bo sabor sklican v najkrajšem času in da bo o priliki otvoritve prečitan velevažen kraljevi reskript!

Dnevne vesti.

Boj med češkimi in nemškimi socialistnimi demokrati je menda že dosegel vrhunec. „S češkimi separatisti nikake skupne akcije več!“ tako vsklika „Arbeiter Zeitung“. Ta vsklik je menda dovolj jasen dokument za to, da Adlerjancem ne gre za enotno postopanje avstrijskega delavstva, temveč zgolj za go-

spodoželjnost nad drugimi. Češki socialisti dem. izjavljajo, da pojdejo kljub temu svojo pot.

Beg francoskega stotnika Luxa iz trdnjave v Glatzu, o čemer smo že poročali, je povzročil v Parizu velikansko navdušenje. Agencija Havas poroča, da je dobil stotnik Lux migljaj, naj se vzdrži vsakih manifestacij, vsprejemov ali banketov, ki bi jih hoteli prirediti njemu na čast. — Vlada se boji, da bi to neugodno uplivalo na že itak napeto razmerje med Francijo in Nemčijo.

Domače vesti.

Iz finančne službe. Imenovani so: finančna tajnika Evgen Petris pl. Steinhofen in Alojz Daila Rosa finančnim svetnikom: finančni komisar dr. Emilijan Enekel pa finančnim tajnikom v področju finančnega ravnanjstva v Trstu.

Imenovanja v deželni zdravniški službi. Okrajna zdravnik a. k. r. namestništva v Trstu, dr. Avgust Gregorich in dr. Karol Franzin ter okrajni zdravnik okrajnega glavarstva v Kopru, dr. Adam Viktor Gramaticopulo so imenovani višjimi okrajnimi zdravniki v VIII. činovnem razredu.

Med našimi jugoslovanskimi socialistnimi demokrati se je vnela zanimiva polemika. Našel se je bil namreč med njimi človek, g. dr. Ferfolja, ki je imel pogum, da jim je predložil resolucijo, v kateri obsoja one italijanske sodruge, ki so v mestnem svetu glasovali za podporo Legi, a ne tudi za podporo Ciril-Metodovi družbi. Dotično resolucijo smo objavili tudi mi in sicer brez komentarja. No, pri nekaterih slovenskih sodrugih je resolucija dr. Ferfolje naletela na odločen odpor in sodr. Milostjo je v „Zarji“ celo imenoval ponesrečen političen akt. Na to je repliciral dr. Ferfolja in branil svoje stališče.

V včerajšnji „Zarji“ se je zopet oglasil neki sodrug in izustil velikansko modrost, da naj se socialisti sploh ne brigajo za šole, ki jih ustanavljajo „meščanske“ šolske družbe, in naj samo zahtevajo, da naj samo občina in država ustanavljata šole. Ubogi dr. Ferfolja!

Morda ga še lastni sodrugi proglasijo za narodnega šovinista in „narodnjakarja“ in ga celo izključijo iz stranke, ker umejo, bolj nego on, kar govore prvi pedagogi civiliziranega sveta o načelih, po katerih naj se uravnava elementarni pouk v ljudski šoli!

Mi pa si dovoljujemo skromno vprašanje: Ali se ti slovenski sodrugi res niso še ničesar naučili od svojih čeških in nemških sodrugov?

Ali pa vsaj na to-le vprašanje naj nam odgovorijo naši jugoslovanski sodrugi: Kaj naj storimo mi Slovenci tam, kjer država in občina nočeta vršiti te svoje dolžnosti do nas, oziroma: kaj naj storimo dotlej, dokler ne dobimo moči, da prisilimo ta dva faktorja, da nama dasta potrebnih šol?

Kaj naj storimo dotlej? Mari naj se enostavno in resignirano odpovemo svoji v naravnem, človeškem in v državnem zakonu zajamčeni pravici do šolskega pouka v materinem jeziku?

Mari naj Slovenci v takih krajih prepuščajo svoje otročiče žrelu tujinstva? — Mari bi izvestni naši sodrugi res hoteli to?

Dr. Ferfolja je socialno-demokratskega mišljenja, ali tudi razsoden človek, ki ve, česa treba ljudstvu za resničen napredek! Šole na pametnih podlagah mu treba! In če ne drugače, morajo Slovenci skrbeti za tako šolstvo potom s a m o p o m o č i potom svojih lastnih organizacij! To umeva dr. Ferfolja! In kako visoko je radi tega nad — Milostom!

Iz slovenske žurnalistike. Pod imenom „Dan“ je začel izhajati v Ljubljani nov slovenski jutranji dnevnik namesto „Jutra“, ki se je preselilo v Trst. Iz prvih njegovih števil povzemljemo, da bo novi ljubljanski list zastopal strogo na stališču narodno-napredne stranke in bo delal za koncentracijo narodno-naprednih sil na Slovenskem.

Božično drevo na postaji drž. železnice. Pišejo nam: Ravnateljstvo c. k. r. drž. železnice ima lepo navado, da za božične praznike prireja na postaji v Trstu jako lepo božično drevesce. K temu drevescu je zadnje dni pred božičnimi prazniki povabljenih kakih 100 revnih železničarjev in sicer takih, ki imajo po več otrok. Vsak povabljeni železničar ima priti na določeni dan na postajo v Trst z enim ali več otrok. Na to prireditvev prihajajo tudi višje glave ravnateljstva in tudi sam g. ravnatelj s soprogo. Pred drevesom ima g. ravnatelj nagovor na železničarje. To je vse lepo in človekoljubno. Samo vprašali bi, čemu je ta govor samo v nemškem jeziku? Koliko pa je med nižimi uslužbenci drž. železnice od Divače do Pule in od Herpela do Trsta — Nemcev? Seštetih jih more g. ravnatelj na prstih ene roke. Torej: čemu nemški govor? Posebno pa še, če uvažujemo, da na mestu kake polovice železničarjev prihajajo ženske!

Ali bila mi je tudi prilika, da sem nekoliko polizvedel, kako se postopa tem povodom. Je starih uslužbencev, ki imajo po pet in še več otrok, a niso bili še nikoli povabljeni, da bi njihovi otročiči dobili mal dar. Na drugi strani je pa takih, ki so vsako leto in ki so bili tudi letos povabljeni. Neka mati je sama povedala, da so bile pozvane in obdarovane vse tri njene hčerke. Neki star čuvaj s 6 otroci pa ni bil še nikoli poklican. Njegov sosed s 3 otroci pa 13 let zaporedoma.

Tako je to ravnateljstvo, ki zahteva od vseh svojih podložnih vršenje službe strogo po predpisih! Kaj bi rekli vi, g. ravnatelj, če bi čuvaji premikalnice tako slabo obrabljali, kakor se dele darovi njihovim ubogim otrokom pod božičnim drevesom na postaji državnih železnic v Trstu?!

Železničar.

Poziv k jubileju Narodne Citalnice v Ljubljani. Podpisani odbor Slovenske Citalnice v Trstu počašča si tem potom naznaniti svojim p. n. članom ter slovenski javnosti na Tržaškem, da se jubilejne slavnosti Narodne Citalnice v Ljubljani vdeleži po šestčlenski deputaciji. Odbor vabi tem potom svoje častite člane in slovensko javnost, da se po možnosti vdeleži te slavnosti in se pridruži naši deputaciji. Odhod iz Trsta v petek popoldne ob 1.45.

Za odbor „Slovenske Citalnice“:
Dr. Egon Staré, F. L. Tuma,
predsednik, tajnik.

Circolo italiano so ustanovili v Pragi v območju akad. društva „Adrija“. Krožek bo vodil tov. Rapotec. Ideja je na vsak način zelo srečna in le želeli moramo, da se naša akad. mladina nekoliko pridreže oprime učenja italijanščine, nego je to bilo doslej. V interesu nas samih je, da čimbolje poznamo jezik svojih narodnih nasprotnikov.

Jutri ob 8 1/2 zvečer koncert podr. „Glasbene Matice“. - Predprodaja vstopnic pri vratarici Nar. doma.

Trgovski ples se bo vršil, kakor že naznanjeno, v soboto, dne 6. t. m. Začetek ob 9.30 zvečer. Vabila so že razposlana in upamo polnoštevne udeležbe od strani povabljenecv. Radi premembe stanovanj pa se mnogokateremu ni moglo dostaviti vabila. Prosimo, da se nam tega ne šteje v zlo in smatramo vabljene vse prijatelje in podprtelje trgovstva v Trstu. Lože so že vse odane. Pričakujemo pa, da bo napolnjena tudi vsa plesna dvorana. Posebno od trgovcev pričakujemo, da nihče ne izostane. Čisti dobček je določen v blag namen: v izobraževalne svrhe in v povzdigo našega trgovstva v Trstu.

Za uvedbo novega vlaka na progi Trst—Herpelje-Kozina državne železnice. Županstva Dolina, Ocizla-Klanec, Materija in Rodik so s posredovanjem drž. poslanca Mandiča vložila na ravnateljstvo državnih železnic prošnjo glede uvedbe novega osebnega vlaka, ki bi vozil vsak delavnik okoli 6. ure zvečer iz Trsta proti Herpeljam-Kozini.

Cvet in sad v zimi. G. Dragotin Starc s Proseka nam je poslal češpljevo vejico s cvetjem in sadom, ki pa je — seveda — še zelen in droben. Pač čuden pojav prirode.

Priporočljiva trdka. Iz Doline je včeraj nekdo klical trdko Fratelli de Angeli, ki ima zalogo žganja v ulici Valdirivo št. 33 in glavno skladišče v Barkovljah. A dotičnik, ki je klical trdko, se ni mogel pogovoriti, ker nima trdka nikogar, ki bi razumel slovenski. To trdko treba zato prav toplo priporočiti našim ljudem.

Za zgradnjo doma za pomorščake. Mornarično društvo (Flottenverein) priredi dne 29. t. m. ples, katerega čisti dobček je namenjen za sklad v svrhu zgradnje doma za pomorščake v Trstu. Ples se bo vršil v dvorani Lloydove palače, ki jo je predsedstvo družbe odstopilo v ta namen.

Gostovanje g. ce Janove v Ljubljani. Tudi „Zarja“ hvali nastop g. ce Janove na ljubljanskem odru. Priporočljiva samo, da ima glas nekoliko šibek, sicer „pa da treba upoštevati, da zahteva ljubljanskega občinstva, kar se tiče operetnih subret, miso ravno najmanjše.“

Iz Opčin. Kakor se je povsod priljubila lepa navada „božičnice“, tako se je tudi pri nas; saj donša taka prireditvev mnogo neopisnega, presrečnega veselja in sladke radosti nežnim, mladim otroškim srcem! Zato priredi tudi openska podružnica sv. Cirila in Metoda šolskim otrokom to nedolžno, hvalevredno zabavo z obdaritvijo najpotrebnejših. Ker pa je Sokolova (g. Jamšekova) dvorana pretesna za toliko številno otrok, vršila se bo božičnica 6. 7. in 14. januarja t. l. in sicer: dne 6. januarja za otroke I. in II. razreda in za dotične stariše, ki dobe vabilo na dom; dne 7. januarja za otroke III., IV. in V. razreda ter za stariše istih; vabilo dobijo tudi na dom; dne 14. januarja pa bo imelo vstop vse občinstvo, a samo sodelujoči otroci. Za to zadnjo predstavo se ne bo razpošiljalo vabil. Tako je ukrenjeno zaradi tega, da bi otroci ne trpeli in bili v nevarnosti vsled neznosne gnječe.

POZOR!! Vsi zavedni Slovenci in Slovenke kupujejo samo pri narodni trdki **Križmančič & Breščak, Trst, ulica Nuova 37.**

Vstopnina k vsaki predstavi 40 stot, sedeži 20 stotink. Ta denar se porabi v korist revnim in vrednim otrokom. — Na veselo svidenje dne 6., 7. in 14. januarja t. l. v družbi naših „malčkov“, ki nam gotovo preskrbijo obilo dušnega veselja in srčne radosti. Vsakokratni začetek ob 4:30 popoldne. Vse točke petja, igre, zahvalo, sliko itd. izvršujejo otroci. Igro „Cista vest“ je spisala naša okoličanka, M. Gregorič.

Gradba proge Rudolfovo-Metlika. Glasom v „Osservatore Triestino“ priobčena razglasa je razpisana zgradba delne proge Rudolfovo-Metlika železniške črte Rudolfovo-Metlika-deželna meja, t. j. naprava podstavljaja, posipa in položitve nadstavljaja, vrhstavlja, ograditve železnice, dobave in postavitve železniških znakov ter dobava mehanikov.

Ponudbe se sprejemajo najkasneje do 1. februarja 1912. do 12. ure popoldne pri c. kr. železniško-gradbenem ravnateljstvu na Dunaju, VI., Gumpendorferstrasse 10. Pogoji in drugi pripomočki se morejo v pogledati pri prej omenjenem ravnateljstvu in pri c. kr. transirnem oddelku v Rudolfovom.

Slikarska in kiparska šola v Trstu. Šola dobro napreduje; toda bolje bi bilo, ako bi bilo še več zanimanja in številnejša obiska, ker na posameznika prihaja pouk zelo po cen. Zato toplo priporočamo slikarsko in kiparsko šolo na trgu Goldoni št. 6, I. nadst. Prospekti gratis.

Premij za delo. Dne 15. t. m. se podeli premij za delo iz ustanove Desepi. Premij v znesku 1680 K se podeli delavcu priznane kapacitete, delavnosti in poštenosti, pripadajočemu tržaški občini, ki tukaj biva in ki hoče na lastni račun izvrševati svoje rokodelstvo, umetnost oziroma obrt. Natečaj je odprt do 6. t. m. Prošnje je nasloviti na mestni magistrat.

Jutri ob 8 1/2 zvečer koncert podr. „Glasbene Matice“. — Predprodaja vstopnic pri vratarici Nar. doma.

Za Ciril-Metodov ples je odbor poslal narodnim trgovcem vabila za inzerate. Ta vabila so doslej našla malo odziva pri trgovcih. Odbor se obrača do vseh trgovcev, ki so dobili omenjeno vabilo, z uljudno prošnjo, da nanje čimprej odgovorijo z naročilom.

Natečaj za podpore ubogim vdovam. Do 15. t. m. je odprt natečaj za nekoliko podpor, vsaka v znesku ne izpod 50 K iz obresti ustanove barona Josipa Morpurgo pok. Izaka za uboge vdove delavskih slojev z otroci, pripadajoče tržaški občini. Prošnje je nasloviti na mestni magistrat na posebnih formularjih, ki se jih dobi v pisarni VIII. oddelka.

Dvamalet razpisanih dot. Do 15. t. m. je razpisan natečaj na dvanaest dot ustanove Rože Haslinger roj. Wieser, vsaka po 400 K. Te dote so namenjene za deklice sirote brez očeta in matere, oziroma brez očeta ali matere, ki so uboge in lepega vedenja. Prednost imajo prositeljice, pripadajoče tržaški občini, ako ne bo teh, druge, ki stalno bivajo v Trstu. Dote bodo podeljene dne 5. februarja, na dan smrti ustanovnice. Prositeljice, ki dobijo doto, se morajo poročiti do 4. februarja 1913, sicer dote zapade.

Ona oseba, ki je našla zapestnico na Silvestrovem večeru v „Narodnem domu“, je naprosena, da jo prinese vratarici „Narodnega doma“ in se tako izogne neprijetnosti.

Pošne izkaznice v prometu z Ogrsko. Od 1. januarja 1912 smatra se po ogrskih poštah uradih izdane izkazne knjižice (Livrets d'identité) z ogrskim in francoskim besedilom pri c. kr. poštah uradih za polnovredne izkazne papirje.

Od istega časa naprej veljajo tudi avstrijske poštne izkaznice pri ogrskih poštah uradih za polnovredno izkazno listino pri dviganju poštah pošiljatev.

Naše gledališče.

V soboto ne bo predstave. V nedeljo popoldne se ponovi uspela opereta

„PUNČKA“.

Zvečer bo v abonementu premijera krasne komedije

„ANATOLOV DVOJNIK“.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. „La Falena“, opera v 3 dejanjih, spisal besedilo Silvij Benico, godba mojstra Ant. Smareglia.

Istrski rojak mojster Smareglia ni pri nas nepoznan glasbenik. Poznana je njegova opera „Istrska svatba“, in še lani smo videli v „Verdiju“ njegove simfonične skladbe. — Opera „La Falena“ je njegovo prvo delo te vrste. Bila je že na „Verdijevem“ odru pred 12 leti, toda v drugi obliki. Mojster jo je spopolnil in izboljšal. Ni mu mogoče odrekat dobrega ukusa in globokega umevanja glasbene umetnosti. Posebno v instrumentaciji, v uporabi in načinu uporabe raznih glasbil je srečen, spreten, velik, popoln. Dasi Italijan po rodu, ni sledil italijanski šoli, ne klasični, ne veristični, ampak se približuje Wagnerju. Seveda je pri Wagnerju motiv tisto, ki pričinja, nadaljuje, razprede in konča opero, torej — vse; motivi in njih razpredenje so ona harmonija, ki tvori delo celotno. Pri Smareglju je sicer

tudi motiv glavno, manjka pa celote, harmonije v motivih in njih uporabi.

„La Falena“ ima legendo za libreto; mistična stvar. Razun na početku prvega in na koncu prvega in tretjega akta opera nima zborov, in to je škoda, ker je komponist baš v zborih najboljši. Zelo se mu je posrečil zbor „molitev“ na koncu prvega dejanja, ki je bilo zato živahno aplavdirano.

Opera je pri včerajšnji premijeri uspela. Po vsakem dejanju so klicali po štirikrat umetnike na oder. Posebno je občinstvo pozdravljalo kapelnika Ferrarija. Aplavdirani so bili gđ. Garibaldi (Falena), Fazzini (Stello), Calvi (Albina) in Martinelli (Alberto). Splošen utis je bil ta, da je v operi več umetnosti nego samostvarjene muzike. Velik del aplavza je šel torej brez dvoma na račun res dobrih in hvalevrednih igralcev.

Danes zvečer ob 8-15 v drugič Smareglia „La Falena“.

POLITEAMA ROSSETTI. Caravaglia igra danes v Shakespearovi drami „Kralj Lear“.

EDEN. Gostovanje Cleo de Merode.

Tržaška mala kronika.

Regnikolski tat aretiran v vlaku. Zidar Santo Varotto, star 25 let, iz Padove, je stanoval pri Uršl Dunc v ul. Sv. Cilina št. 451. Predvčerajšnjem jutru, ko ni bilo gospodinje doma, je ulomil omaro in vkradel razno zlatenino in srebrnino. Potem je siloma odprl kovček nekega sestanovca in nato zbežal. Ko se je gospodinja vrnila domov, je takoj zapazila tatvino in šla je na policijo. Med tem jo je hotel Varotto pobrisati z večernim vlakom v Italijo. Že se je nahajal v vlaku, ko so prišli policijski agenti in ga aretirali. Pri njem so našli le še 31 K in zastavljane listke. Odvedli so ga v zapor.

Nagla smrt. Antonija Pros, stara 73 let, stanujoča v ul. Donata 13, je pred sinočnjem naglo umrla.

Soprog zblaznil radi blaznosti žene. Ernest Bearz star 42 let, se je čutil sila nesrečnega, ker mu je žena zblaznela in so jo odvedli v norišnico. Včeraj se je izrazil, da se hoče ubiti. — Ker je kazal jasne blaznosti, so domačini poklicali Trevesa, ki je nesrečnega odvedel v opazovalnico.

Loterijske številke. Izžrebane dne 3. januarja 1912:

Praga	38	10	61	20	19
Lvov	67	3	8	28	9

Koledar in vreme. — Danes: Tit šk. — Jutri: Telefor pap.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 9° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma motno. Temperatura malo sprejema. Severno-vzhodni vetrovi.

Izpred sodišča.

Radi cerkvenega ropa.

Včeraj predpoludne so sedeli pred sodniki deželnega sodišča 20 letni Ivan Grzetič, doma iz Pazina, 18-letni Vladimir Ličen, doma iz Gorice, 20-letni Fran Siege, doma iz Trsta, 22-letni Pompilij Neta, doma iz Tarana v Italiji, ter Karol, Roza in Margerita Trost, Evgen Stokovac in Antonu Kovač.

Prvo imenovani obtoženci so bili obtoženi, da so izvršili tatvino v kapeli v starih Miljah, v židovskem templju v Trstu in v vili Reinelt v Škorklju. Vsi trije Trosti in Evgen Stokovac pa, da so pri teh tatvinah sodelovali, ker so kupili ukradene predmete.

Nekateri obtoženci so vsaj deloma priznali, nekateri pa tajili zločin, ki jim pripisuje obtožba.

Zaslanih je bilo 15 prič, ki so izpovedale glasom obtožbe. Na podlagi rezultatov razprave je sodišče obsodilo Gerzetiča na 2 leti, Ličena na 1 leto, Siega na 3 leta in pol, Neta na 3 leta, Karola Trosta na 6 mesecev, Roza Trost na 6 tednov, Margerito Trost na 24 ur in Evgena Stokovca na 6 mesecev trde ječe.

Edini, ki je bil oproščen, je Anton Kovač, ki ga je branil dr. Josip Mandić.

Književnost in umetnost

Koncert podružnice Glasbene Matice v Trstu.

„Grave“ iz suite D-moll je peti del te suite, ki jo je vglazbil za veliki orkester naš domačin V. Mirk. Celo delo (1. Adagio, 2. Allegro con fuoco, 3. Melodia, 4. Scherzo, 5. Grave) vodi enotna misel. Vse v stvarstvu hrepeni in deluje po razvoju in življenju, in vsemu je skupen cilj ljubezen. To je bistven znak narave same, ki se razvija in giblje v svobodi in se vedno maščuje, ako so ji postavljene meje. Tudi človek je kot del narave podvržen njenim zakonom. Zato se on tudi dviga iz navadne lejarje mogočno k razvoju, k življenju, k ljubezni. In edino v tej poslednji dobi zadoščenje. Toda narava hoče ostati vedno mlada, sveža, vsled česar pokončuje vse, kar je postalo staro in neporabno. To večno spreminjanje narave se nam pojavi v obliki usode. Tu se začneja „Grave“, skladba zamišljenja kakor žalobna koračnica, ker usoda sicer kaže brezobzirno svojo moč, a človek vedno upa... Temu primerno obstoji ta

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovencem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economio št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcunjavanje kakoršnegasibodi blaga iz mitule, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spiljetu.

PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Očali

najboljše vrste, bogata zaloga, od 70 vin. naprej. Čudeži!

„Helvetia“, ul. Barriera 19

Gramofoni in plošče.

Velika zaloga plošč s slovan-skimi komadi od K 2.— naprej.

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh. Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinjša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likerji v steklenicah. Bezplačna postrežba na dom. **Kruh in slaščice se izdeluje igleničkim električkim strojem.**

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik kones. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Dr. Pečnik

(PETSCHNIGG)

na novo naseljen slovenski zdravnik

v Trstu, via S. Caterina št. 1

(hiša Greinitz)

Sprejema: od 11 1/2—1 in od 2—3.

POZOR!! 50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev za samo 7 K 50 st.

Radi plačilne zaostlosti več velikih trgovstov mi je bilo ponudeno, naj prodam veliko zalogo čevljev globoko pod proizvodno ceno. Zato prodam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, usnje rujava ali črno galonirano, s predniki in močno močnimi podplatmi, zelo elegantna, najnovjša fasona. Velikost po številki. Vsi 4 pari stanejo samo 7 K 50.

Pošiljatev po povzetju

H. SPINGARN, eksport čevljev

Krakovo št. 240.

Sme se zamenjati in se vrne denar.

CROATIA

ZAVAROVALNA ZADRUGA V ZAGREBU.

Edini domači zavarovalni zavod.

Ustanovljena leta 1884

Centrala: Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovićeve ulice. Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka, Sarajevo.

Podružnica: v Trstu, Via del Lavatoio št. I. II. nad.

--- Telefon 25-94 ---

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

1) Na življenje

- 1) Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti.
- 2) Zavarovanje dote
- 3) Zavarovanje življenske rente.

2) Proti škodi po požaru

- 1) Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarna,
- 2) Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga gospodarskih strojev, blaga itd.
- 3) Zavarovanje poljskih pridelkov (zita, sena itd.)

3) Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša K 2,819,068-21
Od tega temeljna glavnica K 800.000.—
Letni dohodek premije s pristojbinami K 1,221,748-41
Izplačane škode K 4,323,268-44
Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatoio št. I. II. n. in glavno zastopstvo „Croatia“ v Ljubljani (Trdka Kmet in Silvar)

Adolf Kostonis - 17st
Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.